

УДК 81'367.625

Чубань Т.В.,

кандидат філологічних наук,

Переяслав-Хмельницький

державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди

Левченко Т.М.,

кандидат педагогічних наук,

Переяслав-Хмельницький

державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди

ВИДОВІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЄСЛІВ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОЇ

ГРУПИ ЗІ ЗНАЧЕННЯМ ЗВУЧАННЯ

Сучасний стан розвитку морфології тісно пов'язаний з ідеєю про необхідність аналізу внутрішньої структури власне-дієслівних категорій, зокрема категорії виду як основної загальнодієслівної категорії. Вчення про аспектологію, як галузь мовознавства, почало формуватися значно пізніше, ніж, наприклад, морфологія і синтаксис, але воно має вже досить сталу систему базових понять, відображену в теоретичних працях і підручниках.

Аналіз актуальних досліджень. За відношенням до категорії виду дієслова поділяються на одновидові, парновидові та двовидові. У працях „Словотвірна структура слова” (автори: Городенська К.Г., Кравченко М.В.) [1], „Дієслівні категорії в синтагматичній і парадигматичній” (автор: Загнітко А.П.) [4], та статтях Городенської К.Г. „Аспектологічні характеристики дієслів руху, переміщення” [2] і „Видові протиставлення в системі сучасних дієслів” [3] описано особливості українського дієслова, видову структуру вербальних дієслів та видові кореляції відіменних дієслів, вияв похідних граматичних категорій дієслів.

Проблема статті полягає у доведенні того факту, що разом з науково-дослідницькою метою, обравши певну точку зору, певний аспект дослідження, необхідно добирати мовне підтвердження шляхом спостереження над мовою, причому будемо бачити лексичні чи морфологічні властивості слова, використовуючи для цього доступні засоби і методи. Актуальною проблемою є висвітлення особливостей морфологічної структури дієслова, вираження видових значень вербальних та відіменних дієслів, адже вони (видові значення) охоплюють всі без винятку форми дієслова, тобто мають універсальний характер, проаналізувати вираження власне дієслівних та похідних категорій дієслова, а також окреслити синтаксичне значення дієслова.

Мета статті – встановити і описати особливості перфективації дієслів лексико-семантичної групи зі значенням звучання та звукового вияву у сучасній українській мові.

Готуючи статтю, ми мали на меті вирішити такі завдання:

1) з'ясувати основні аспекти дослідження перфективації дієслів у сучасній українській мові;

- 2) виявити особливості дієслів доконаного і недоконаного виду у сучасній українській літературній мові;
- 3) установити видові особливості дієслів лексико-семантичної групи зі значенням звучання;
- 4) схарактеризувати семантико-словотвірний потенціал дієслів зі значенням звучання.

Загал вербальних дієслів належить до багатозначних, одно- та двозначні становлять меншість. Можна виділити основні аспекти дослідження перфективації дієслів у сучасній українській мові. У вивченні перфективації як суто граматичного та граматико-словотвірного явища лінгвісти реалізували три основних підходи:

1. Від префікса. Об'єктом дослідження обирався один префікс або об'єднана спільним значенням група префіксів. Встановлювалося коло всіх або основних дієслів, з якими він (вони) може (можуть) поєднуватися, визначалися типові словотвірні значення цього префікса (цих префіксів), а також семантичний контекст дієслів, у структурі яких він десемантизується і стає виразником тільки граматичного значення доконаного виду.

2. Від безпрефіксного дієслова. Досліджувалася сполучуваність з префіксами дієслів однієї або кількох груп, які виділялися за різними критеріями: а) лексико-семантичним, відповідно лексико-семантичної групи; б) лексико-граматичним, наприклад, перехідних / неперехідних дієслів і под.

3. Від префіксальних дієслів як єдності. Об'єктом дослідження був якийсь клас або вся сукупність префіксальних дієслів. Встановлювалися їх словотвірні значення, що тлумачилися як результат взаємодії префікса й основи твірного дієслова.

Перший підхід використовувався в мовознавстві найкраще. Саме тому значення майже всіх дієслівних префіксів з більшою чи меншою повнотою описані насамперед у навчальних підручниках та посібниках, а також у спеціальних наукових дослідженнях. Дієслівні префікси української мови в історичному та синхронному аспектах досліджені В.М. Русанівським (Русанівський В.М., 1971; 1979) [5].

Другий підхід, що встановлює залежність перфективації від лексичних значень дієслів, в українському мовознавстві, на відміну від російського, не розгортався на матеріалі жодної лексико-семантичної групи дієслів. Дериватологи вважають лексико-семантичну групу твірною базою у внутрідієслівному словотворенні, фоном для виділення способу (родів) дієслівної дії. До цього слід додати, що семантика тематичної групи є визначальним фактором і в процесах граматичної перфективації.

Лексико-семантичні групи вербальних дієслів української мови мають свої особливості у сполучуваності з префіксами як реалізаторами словотвірної-граматичної та граматичної функції. Вони зумовлені семантичною ознакою граничності / неграничності, яку дієслова різних лексико-семантичних груп виявляють неоднаково.

Дієслова лексико-семантичної групи із значенням звучання, звукового вияву означають дії, які передають звуки, що створюються різними предметами чи явищами в навколишній дійсності, пор.: булькати, булькотати, булькотіти, брязкати, брязкотати, брязкотіти, густити, гриміти, гримотати, гримотіти, грюкати, грюкотати, грюкотіти, дзюрчати, дзюркотати, дзюркотіти, скрипіти, тупати, тупотіти, цокати, цокотіти, хрускати, хрустіти, шарудіти й под., або відтворюють звуковий вияв тварин, птахів, комах, тобто ті звуки, які їм властиві, пор.: бекати, бляяти, вити, воркотати, воркотіти, воркувати, гавкати, гарчати, дзижчати, іржати, каркати, кахкати, квакати, кувікати, кудкудакати, кукурікати, курликати, мекати, мукати, мурчати, муркотати, нявкати, рохкати, сичати,

скавучати, сокотати, сокотіти, сокоріти, сюрчати, сюркотіти, туркотіти, тьохкати, хрюкати, ячати та ін. Дії, що виражають мимовільні й активно створювані кимось або чимось звуки, не можуть бути спрямовані до своєї внутрішньої межі, тому дієслова з цієї лексико-семантичної групи є неграничними, неспіввідносними за видовою ознакою, одновидовими дієсловами недоконаного виду. Проте у Словнику української мови (т.8) більшість дієслів звучання, зокрема ті, що відтворюють звуковий вияв тварин, птахів, комах, подані як парновидові. Їхнім корелятом доконаного виду є дієслово з префіксом про-. Укладачі словника, на нашу думку, припустилися помилки, встановлюючи видову співвіднесеність дієслів звучання за формальним показником – префіксом про-, не врахувавши того, що крім граматичного значення доконаного виду він надає їм ще й словотвірного значення, бо вказує на фактично виконану, одноактну дію, напр.: На драбину їля винограду вискочив сусідський жовтогарячий півень, залопотів крилами і бадьоро прокукурікав (І.Вільде); Промекала коза; Е-е-е-е – так само чемно промекав пан Оврам, бо голос у тій халепі втратив (О. Ільченко); Десь промукала корова; Промурчав ситий кіт; Курка просокотала; Протуркав голуб.

Загал дієслів лексико-семантичної групи із значенням звучання, звукового вияву співвідноситься із звуконаслідувальними словами – такими словами, які позначають, відтворюють різні звуки в навколишній дійсності та живій природі. Саме тому дехто вважає віддигуківими дієсловами, оскільки звуконаслідувальні слова прилягають до вигуків. Така позиція нам видається непереконливою, бо, як відомо, питання про напрям похідності в парі дієслово – звуконаслідувальне слово досі залишається дискусійним: він або ж зовсім не встановлюється, або ж скеровується від дієслова до звуконаслідувального слова. Тракткування дієслів і звуконаслідувальних слів як співвідносних дало нам змогу зарахувати дієслова звучання, звукового вияву до вербальних, хоч до цієї групи належить і декілька відіменних дієслів, напр.: пицати, свистіти, шуміти.

Неграничні дії, як уже зазначалося, можуть бути по-різному обмежені в часі тривання. Ця семантична ознака дієслів звучання, звукового вияву зумовлює специфіку їх перфективації, яка виявляється в тому, що вони послідовно поєднуються з обмежувально-темпоральними префіксами.

За спостереженнями російських лінгвістів, саме дієслова звучання є семантичним стрижнем значення „початок дії” префікса за-. Те саме місце посідають вони і в українській мові. Це зумовлено насамперед особливостями їх лексичного значення, адже процес видавання звуків живими істотами, а також створення їх машинами, пристроями, приладами, просто предметами має довготривалий характер, тобто його переїг обов’язково включає початкову фазу.

Дієслова лексико-семантичної групи із значенням звучання, звукового вияву найпошлідовніше, практично всі без винятку, поєднуються з префіксом за- як виразником початкової стадії появи відповідних звуків, пор.: закахкати – почати кахкати, тобто почати видавати звуки ках-ках-ках; закурликати – почати курликати, тобто почати видавати звуки курли-курли-курли; завити – почати вити, видавати протяжні жалібні звуки, напр.: Од плеску води зо сну закахкали десь качки (А.Головко); Раптом у неї закурликали журавлі, і Андрій залишив свою роботу, прислухався і застиг (О.Гуреїв); За мить зчинився галас людей, і собаки жалібно завили, почувши смерть людини-господаря (О.Слісаренко).

Від дієслів звучання, звукового вияву з префіксом за- в сучасній українській мові не утворюються імперфективні форми, тому що початкову стадію появи відповідних звуків не можна представити як неактивний процес. Вони є дієсловами абсолютного доконаного виду, що визначають початкову фазу в розгортанні дії. Їм належить домінантне становище в межах починального способу дії.

На припинення тривалих дій, пов’язаних з утворенням або видаванням певних звуків, у структурі дієслів цієї лексико-семантичної групи вказують два фінитивних префікси – пере- та від- .

Більш уживаним є префікс пере-, який виражає просте припинення звукових сигналів або виявів, пор.: перегусти – перестати густити, перегриміти – перестати гриміти, переквокотати – перестати квокотати, пересокотати – перестати сокотати і т.д. Теоретично він може поєднуватися майже з усіма дієсловами звучання, звукового вияву, але матеріали тлумачного Словника української мови свідчать про його вибіркове використання: насамперед з тими дієсловами, які передають найпоширеніші, найвідоміші звукові сигнали предметів та звукові вияви живих істот, пор.: перегудіти, перегусти, перегриміти, перегуготіти, перехлипати та ін. Напр.: Заводські гудки перегули (В.Кучер); Перегриміли зерняні безтарки, і в кожному домі свіжий хліб запах (І.Вирган); Ядзя перехлипала, трохи заспокоїлась, сіла на канапу, почала старанно витирати кулачками очі (Ю.Збанацький).

Префікс від-, вказуючи на припинення дії через її вичерпаність, може приєднуватися до дієслів звучання лише тоді, коли йдеться про припинення існування живої істоти або вихід з ладу машини, пристрою, приладу тощо, які видавали або створювали відповідні звуки. Саме тому основною сферою вживання дієслів з цим префіксом є усно-розмовне мовлення, лише деякі з них подаються в словниках, напр.: На Рибальській теж співали вже тільки солов'ї, весільні співи давно відбриніли (Ю.Смолич); Відбрызкотили десь іля кузні молотки (О.Гончар); Відцокотили панські коні, лягає курява на шлях (М.Рильський); Вже одспівали солов'ї, Вже падають каштани (М.Нагнида). Значно вищою регулярністю і послідовністю вживання відзначаються відіменні дієслова звучання з префіксом від-, зокрема такі, як відшуміти, відзвучати та віддзвеніти, напр.: І згадав я в вуличному шумі інший шум, що одшумів давно (В.Сосюра); Вже давно оддзвеніли трамваї і в будинках погасли вогні (В.Сосюра); Ми його поховали, де моря блакитні дороги... І прощальний салют, і скорботний соратників крок Одзвучали давно (В.Сосюра).

Основним виразником обмеженої тривалості, короткочасності звукового вияву когось, чого-небудь є префікс по-: покувати, покудкудакати, покукурікати, покрятати, помуркотати, помуркотіти, помурчати, погавкати, погудіти, погустити, поспівати, поревіти і т.д. Дієслова з префіксом по-, або делімітативні дієслова, передають два ступені обмеженої тривалості: актуалізований і неактуалізований. Актуалізований ступінь тривалості передбачає, щоб був кількісно диференційований проміжок часу, протягом якого здійснюється дія. Він буває незначним і нейтральним. Відповідно виділяється два різновиди делімітативності: 1) незначна, нетривала; 2) нейтральна, або „середня”.

Незначна тривалість, виражена вербальними дієсловами звучання з префіксом по-, конкретизується відповідними лексичними засобами, зокрема прислівниками з темпоральним значенням типу недовго, трохи, а також числівниково-іменниковими та іншими сполученнями із значенням приблизної або неозначеної кількості, пор. кілька (декілька) секунд, небагато (мало) часу, хвилину-другу, з півгодини, днів зо два, день-другий і под., напр.: Попхикало маленьке трохи та й замовкло (Б.Грінченко); Пан сотник прокашлявся, зітхнув, потім посопів трішки та й завів гнучким та густим басюрою (О.Ільченко); Вогонь потріщав трохи під сподом і вигнав дим (М.Коцюбинський); Дівча однесло за маленькі двері кухлик, повний води, трохи похихикало там, знову зачинило двері, уважно їх замкнуло і вийшло (О.Досвітній).

Дещо по-іншому модифікує незначну тривалість прислівник ще, який, вживаючись з делімітативом, вказує на обмежену тривалість додаткової дії щодо основної, напр.: Соловей потьохкав ще хвилину і замовк (В.Гжицький); Голубка ще трохи поворокотіла та полетіла геть (Л.Письменна).

Нейтральний, або „середній” ступінь тривалості дії визначають фразеологізовані словосполучення з темпоральним значенням типу деякий час, якийсь час, певний час і под., напр.: Сніг непокірно рипить ілим беззубим ротом, але, притиснений тисячами людських ніг, кориться своїй долі й, поскрипівши якийсь час, замовкає (В.Епик).

Нерідко актуалізована делімітативність не може бути трактована ні як незначна, ні як нейтральна. Це буває тоді, коли лексичні та морфологічні засоби обмежують тривалість дії, вираженої дієсловами звучання з префіксом по-, точно визначеним відтинком часу. Серед цих засобів виділяються іменники, що передають різні виміри часу, пор.: година, день, ніч, доба, тиждень, місяць, рік, зима, весна, літо, осінь і под., а також іменниково-числівникові сполучення, до складу яких входять означено-кількісні числівники. Напр.: Мій пес повив день чи два (П.Грабовський); Хворий постогнав годину або півтори й заснув.

Неактуалізована тривалість, виражаючись делімітативними дієсловами з префіксом по-, не передбачає конкретизації обмеженої тривалості дії за допомогою спеціальних лексичних або морфологічних засобів, напр.: Цуценя, заграючи з дівчинкою, гучно дзявкотіло, Заллється, подзявкотить, а потім змовкне (В.Козаченко); Данько помахав у повітрі зв'язкою запасних підків (О.Гончар); Трохи згодом надворі все стихло: собака проскавчала та й замовкла (М. Коцюбинський); Хіба де довга оса пролетить, погуде, пов'ється над тим місцем і полетить геть (Панас Мирний).

На обмеження дії певним, здебільшого значним відтинком часу вказує префікс про-. Пердуративні дієслова звучання з префіксом про-, на відміну від делімітативних дієслів звучання з префіксом по-, завжди виражають актуалізовану тривалість. Основним засобом кількісної диференціації періоду тривання дії є числівниково-іменникові сполучення, а також іменники з темпоральним значенням типу хвилина, година, день, ніч, доба, тиждень, місяць, рік, зима, весна, літо, осінь і под., які можуть визначати його точно (пор.: Комбайни прогули в полі два тижні; Діти проспівали годину; Віконниє проскрипіли добу; Хворий простогнав три дні) або приблизно, що досягається за допомогою інверсії (пор.: Курка прокудкудакала хвилин зо три; Корова промукала хвилин десять; Собака проскавчав годин зо дві; Шибки продеренчали від вітру днів з п'ять), а також прийменників їля, близько, понад, за, частки майже, що вживаються з числівниково-іменниковими сполученнями або з темпоральним значенням (пор.: Звір проревів у клітї їля двох тижнів; Собака провив близько години; Птах прошипів майже годину; Дитина прохрипіла понад місяць).

Точно визначений за допомогою числівниково-іменникових сполучень та іменників на позначення одиниць виміру часу період тривання дії може трансформуватися в надмірну тривалість, коли між пердуративним дієсловом з префіксом про- і конкретизатором тривалості дії з'являються прикметники аїлий, добрий, повний або займенники весь, вся. Такі конструкції широко використовуються в розмовному та художньому стилях, напр.: Он учора, як сова та, як сич, аїлу ніч простогнала та проголосила (Панас Мирний); Цілісіньку ніч пробухикав (Юхим) (Ю.Збанацький); Собака прогавкав добрих дві години; Дитина прохлипала добрих три години; Двері проскрипіли всю ніч; Машина прогула весь день.

Характерно, що в пердуративних дієслів з префіксом про-, подібно до делімітативних дієслів з префіксом по-, точно визначена тривалість дії може бути трансформована в незначну, причому з участю тих самих часток, зокрема часток тільки, лише, всього лише, аж та ін., пор.: Зозуля прокувала тричі – Зозуля прокувала тільки (лише, всього лише) тричі; Гусак просичав один раз – Гусак просичав тільки (лише, всього лише) один раз; Курка просокоріла день – Курка просокоріла тільки (лише, всього лише) день.

Делімітативні й пердуративні дієслова звучання, звукового вияву, виражаючи по-різному обмежені в часі дії, так само, як і відповідні дієслова із значенням руху, переміщення, не є ні перфективними корелятами до співвідносних безпрефіксних дієслів, ні компонентами доконаного виду імперфективних видових пар. Вони мають статус одновидових дієслів доконаного виду, що належать до обмежувального (делімітативного) та тривало-обмежувального (пердуративного) способів дієслівної дії.

Меншу активність і послідовність виявляють дієслова звучання у сполучуваності з кількісними префіксами: вони поєднуються тільки з редукованим префіксом попо-, який вказує на багаторазове повторення тих чи інших звукових виявів, що надає діям тривалого характеру. Це словотвірне значення він виражає в обмеженому семантичному контексті дієслів, передусім тих з них, які означають дії, пов'язані із створенням певних звуків людиною або предметами в навколишній дійсності, пор.: попостогнати, попоспівати, попоскрипіти, попорипати, попоцокати, попогустити і под., напр.: – Що вже попокричав, що попостогнав уві сні, так бодай і не згадувати... (Остап Вишня); – Це пісня дідова Остапова. – Дідова, кажеш? – звів голову дід Остап. – А й правда. Попоспівали ми її (А.Головко); Остак заскрипів й увесь похитнувся. – Скрипиш?.. Скрипи. Ще попоскрипиш, поки змилюється над тобою вітер та кине об землю, а на людську ласку не покладайся (Л.Яновська); Дітки гомонять самі одні, і вже така їх утішка з того, як горобє прилетять – зацвірінкають або голуб попогуде (Марко Вовчок). Слід зауважити, що префікс попо- може приєднуватися і до дієслів, що відтворюють звукові вияви тварин, птахів, комах тощо, але похідні від них префіксальні дієслова з ітеративним значенням вживаються переважно в усно-розмовному мовленні, через що не подаються у словниках, пор. такі вживання: Собака поповив уночі; Кішка попонявкала під дверима; Ця курка попосокотала вранє; Жаби попоквакали перед дощем; Кіт попомурчав, лежачи їля теплої грубки; Корова попомукала в повітє; Мухи поподзижчали на шибках вікон.

Дієслова звучання з префіксом попо- є дієсловами абсолютного доконаного виду, що належать до багатократного (ітеративного) способу дієслівної дії.

Перфективаєє дієслів лексико-семантичної групи із значенням звучання, звукового вияву істотно не відрізняється від перфективаєї дієслів лексико-семантичної групи із значенням руху, переміщення. Спільним для них є насамперед граматико-словотвірний характер процесів перфективаєї, що спричинилося до однovidовості як безпрефіксних, так і префіксальних дієслів обох груп. У них також спільний потенєал основних засоїв перфективаєї, який представляють дієслівні префікси з обмежувально-темпоральним та кількісним значеннями. Тому однovidові дієслова доконаного виду обох лексико-семантичних груп мають однаковий наїр фазових (часових) спосоїв дієслівної дії з тією лише відмінністю, що дієслова звучання з префіксом за- займають домінантне становище в межах починального способу дієслівної дії.

Висновки. Повну видову корелятивність можуть мати лише деякі дієслова з різних лексико-семантичних груп, а не всі дієслова якоїсь лексико-семантичної групи. Граматико-словотвірна перфективаєє дієслів звучання характеризується домінантою префіксів з обмежувально-темпоральними та кількісними значеннями, що зумовлено тривалим, внутрішньо необмеженим характером виражених ними дій. Утворені за допомогою цих префіксів перфективні дієслова становлять стрижень дієслів починального способу дієслівної дії (дієслова звучання та мовлення з префіксом за-), обмежувального (дієслова з префіксом по-), тривало-обмежувального (дієслова з префіксом про-), фінитивного (дієслова звучання з префіксами від-, пере-), багатократного, або ітеративного (дієслова з префіксом попо-). Префікси із спеєально-результативними значеннями відіграють другорядну роль у процесах граматико-словотвірної перфективаєї дієслів звучання та звукового вияву.

У рамках отриманих результатів можна намітити перспективу подальшого студіювання у цьому напрямку: простеження засоїв видотворення у системі багатозначних дієслів та доведення видової неоднорідності вербальних багатозначних дієслів.

Література

1. Городенська К.Г., Кравченко М.В. Словотвірна структура слова. – К.: Наук. думка, 1981. – 199 с.

2. Городенська К.Г. Аспектологічні характеристики дієслів руху, переміщення//Актуальні проблеми граматики: Зб. наук. праць. – Кіровоград, 1997. – Вип.2. – С. 116-119.
3. Городенська К.Г. Видові протиставлення в системі сучасних дієслів// Слово. Стиль. Норма: Зб. наук. праць. – К., 2002. – С. 118-121.
4. Загнітко А.П. Дієслівні категорії в синтагматичає і парадигматичає. – К.: НМК ВО, 1990. – 132 с.
5. Русанівський В.М. Структура українського дієслова. – К.: Наук. думка, 1971. – 315 с.

Анотація

Чубань Т.В.,

кандидат філологічних наук,

Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди,

Левченко Т.Н.,

кандидат філологічних наук,

Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди

ВИДОВЫЕ ОСОБЕННОСТИ ГЛАГОЛОВ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКОЙ ГРУППЫ СО ЗНАЧЕНИЕМ ЗВУЧАНИЯ

В статье исследован вопрос о значении наблюдения над глаголом при изучении украинского языка, выделены основные аспекты исследования перфективации глаголов в современном украинском языке. Охарактеризовано видовые особенности глаголов лексико-семантической группы со значением звучания. Описано параметры перфективации глаголов, которые называют действия, которые выражают произвольные и активно образованные кем-то или чем-то звуки. Выделено и охарактеризовано лексико-семантическую группу вербальных глаголов украинского языка со значением звукового проявления, которые имеют свои особенности в соединении с приставками как реализаторами словообразовательно-грамматической и грамматической функции. Выводы подтверждены примерами.

Ключевые слова: глаголы лексико-семантической группы со значением звучания, вербальные глаголы, видовые особенности.

Tetiana Vasylyivna Chuban, Cand Sc. (Ukrainian Philology), Associate Professor, Department of Ukrainian Language and Teaching Methods, Pereyaslav-Khmelnytsky Hryhoriy Skovoroda State Pedagogical University

Tetiana Mykolaivna Levchenko, Cand. Sc. (Education), Associate Professor, Department of Ukrainian Language and Teaching Methods, Pereyaslav-Khmelnysky Hryhoriy Skovoroda State Pedagogical University

ASPECT FEATURES OF VERBS BELONGING TO THE LEXICO-SEMANTICAL GROUP OF SOUNDING

The article studies the importance of observing the verb in learning the Ukrainian language, and emphasizes the main aspects in the study of verbal perfectivation within the modern Ukrainian language. The authors characterize aspectual peculiarities of verbs belonging to the lexico-semantic group that denotes sounding. They also describe parameters of verbal perfectivation for verbs denoting action that denote sounds involuntary or actively uttered by someone or something. The article points out and characterizes the lexico-semantic group of vocal verbs in the Ukrainian language denoting vocality, which have their specific features in their ability to combine with prefixes as elements implementing the word-building and grammatical functions. Such grounding of the issue is supported by numerous examples provided.

Key words: verbs belonging to the lexico-semantic group that denotes sounding, verbs belonging to the lexico-semantic group that denotes vocality, vocal verbs, aspectual peculiarities, perfectivation.